

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали 86-ї підсумкової конференції науковців
Буковинського державного медичного університету

Чернівці, БДМУ
2005

О.М. Рак ХАРАКТЕРИСТИКА МЕДИЧНИХ І ПАРАМЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВ ІЗ ПОГЛЯДУ СЕМАНТИКИ	191
М.М. Сядоренко ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ АНТРОПОЛОГІЇ....	196
В.Г.Синиця ДО ЕТИМОЛОГІЇ ДЕЯКИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕРМІНІВ	201
Н.М. Соловійова, А.М. Семисюк ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТИПОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛЕКСИКИ ПІДМОВИ ПАРАМЕДИЦИНИ	204
А.В.Ткач, Г.В.Навчук ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОМУ АСПЕКТІ.....	208
О.Б. Томілова НЕОЛОГІЗМИ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	215
І.Є. Томка ПРО ВЖИВАННЯ ДЕЯКИХ СУФІКСІВ ПРИ УТВОРЕННІ ФРАНЦУЗЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ	219
В.А.Троянський ПРОБЛЕМА ЛЮДИНОЗНАВСТВА В СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ КАРТИНІ СВІТУ.....	223
О.В. Шкром'юк ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕТИЧНОЇ АСИМІЛЯЦІЇ НІМЕЦЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ.....	227
Л.Б.Шутак УКРАЇНСЬКА МОВА: ДЕРЖАВНА МОВА ЧИ СУРЖИК?.....	230

ОСОБЛИВОСТІ ФОНЕТИЧНОЇ АСИМІЛЯЦІЇ НІМЕЦЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

О. В. Шкром'юк

Кафедра іноземних мов
(зав. – доц. О. М. Рак)

Буковинського державного медичного університету

При вивченні німецьких запозичень у французькій мові однією з найважливіших проблем є проблема їх асиміляції на всіх рівнях мови. Особливий інтерес викликає фонетична асиміляція запозичень, що реалізується відповідно до просодичних ознак мовних одиниць французької мови. Запозичення залежать від звукового складу двох мов, способу та часу їх проникнення, структури, соціальних та політичних умов.

Звукова форма слів, запозичених з німецької мови, на новому для них мовному ґрунті зазнає, безумовно, певних змін, які спостерігаються не тільки в момент їх проникнення, але й упродовж дальшого існування у французькій мові, оскільки фонетична адаптація і стабілізація звукової форми слова є тривалим процесом. До словникового складу французької мови належать такі запозичення з німецької мови, що втратили ознаки іноземного походження під впливом звукової системи французької мови і такі, що їх до певної міри зберігають. Наприклад, фонетично втратилося сприйняття таких німецьких слів як **rosse**, **boulevard** тощо. В таких словах, як **obus** (німецьке запозичення) та **confus** (французьке слово) кінцевий склад першого за аналогією з кінцевим складом (у) повністю асимільований і не має істотних фонологічних розрізнявальних ознак. Інші ж запозичення типу **krash**, **quartz**, **zinc** та інші за сприймальними якостями характеризуються як слова іноземного походження, вони не набули повної асиміляції. У цьому випадку, очевидно, впливають на вимовні норми німецьких запозичень у французькій мові характеристики німецької

мови. Більшість запозичень має тенденцію до асиміляції. Фонетична асиміляція – багатогранне, складне явище. Німецька і французька мови мають свою власну фонологічну систему. Фонетична адаптація звукової оболонки німецьких запозичень викликана особливостями і розбіжностями фонологічних систем цих мов.

Розглянемо, як саме французька мова фонетично адаптує звукову оболонку німецьких запозичень, яким є механізм цієї адаптації. Фонетичні зміни, що їх зазнає запозичений німецький мовний матеріал, знаходять своє вираження насамперед в акцентній структурі слів.

Системи словесного наголосу французької та німецької мов докорінно відрізняються одна від одної. Якщо французька мова характеризується фіксованим наголосом на останньому складі, що вимовляється, то в сучасній німецькій мові наголос фонетично вільний, тобто може падати на будь-який склад слова. Адаптація німецьких запозичень до французької системи акцентування здійснюється по-різному. Калькування займає проміжне місце між прямим запозиченням та перекладом терміноелементів. Це особливий засіб асиміляції, пристосування слів до особливостей відповідної мови [1].

В односкладовому слові, де просодичні характеристики збігаються, проблеми акцентологічного пристосування не існує: **Geld – guelte, Block – bloc, Halt – halte**. У складному німецькому слові, що має два виділені акценти, відбувається повна адаптація до французького окситонічного наголосу: **Kalkstein – castine, Bollwerk – boulevard, Blockhaus – blocus** [2].

Німецькі запозичення змінюються на фонематичному рівні. Фонемний аналіз показує, що вокалізм і консонантизм німецьких запозичень зазнає істотних змін при асиміляції їх французькою мовою. Асиміляція звуків німецької лексики перебуває у прямій залежності від наявності у французькій мові відповідного еквівалента. Фонетичне пристосування найповніше реалізується в тому випадку, коли у мові-рецепторі існують якісно близькі звуки. До них належать більшість приголосних та деякі голосні.

Наведені нижче приклади висвітлюють позиційні модифікації якості і кількості приголосних та голосних фонем при асиміляції. Звуки, що мають відповідники у фонетиці французької мови, передаються переважно останніми: **Frühstück – frichti**. У тому випадку, коли звуки не мають приблизних еквівалентів у французькій мові

(дифтонги **ai**, **av** та африкати **ts**, **pf**), фонетична система французької мови відтворює чужі їй звуки і звукосполучення, використовуючи свої ресурси, які максимально близькі за своєю фонетичною характеристикою до звуків і звукосполучень мови-джерела.

Звук (**h**) суперечить фонетичній системі французької мови і не може бути реалізований у ній. Цей приголосний не вимовляється, а лише зберігає властивості **h aspiré** на початку слів, не допускаючи консонантного зв'язування та елізії артикля: **la halte, les haltes** [3].

Отже, проаналізувавши наведені вище приклади можна зробити висновок, що німецька лексика фонетично акомодується у французькій мові відповідно до специфіки фонологічної системи мови-рецептора. Зміни акцентування у слові та позиційно-комбінаторні зміни на фонематичному рівні при асиміляції голосних та приголосних мають функціональне значення, оскільки ці зміни відбивають не лише сам по собі процес асиміляції, але й мають відношення до фонологічної системи як підсистеми мови. Подальше дослідження фонетичної асиміляції німецьких запозичень у французькій мові дасть змогу виявити нові форми та способи вибору і сполучення фонетичних засобів двох мов – французької та німецької.

Література. 1. Володина М. Н. Интернациональное и национальное в процессе терминологической номинации. – М.: Изд-во МГУ, 1993. – 112 с. 2. Косяченко Т. П. Деякі особливості фонетичної асиміляції німецьких запозичень у французькій мові. – К.: Вища школа, 1976. – С. 84-88. 3. Торсуев Г. П. Проблемы теоретической фонетики и фонологии. – Л.: Наука, 1969. – С. 21.